

Společnost národů jest bezmocná a „Lidskost“ století elektriny pláče v koutku.

Zapsal **Oldřich Černý,**

řídící učitel

V upomínku na dobu svého působení

21. dubna 1938 Kvasnička okresní hejtman

1938

Tato pamětní kniha byla schována od roku 1938 do roku 1945, proto z větší části jest popsána uplynulá doba

133-
135

1938

Rok 1938 jest zapsán v dějinách světových jako rok významných událostí, když po tuhé zimě, která u nás vystoupila na vysoké mrazy až 28 stupňů, zima byla dosti dlouhá, když se probuzující jaro ohlašovalo, tu se proslýchalo o válce, které nejni vyhnutí ze strany Německa, když v březnu zabralo Rakousy, po těch se obrátili hlavně kanónů proti nám. Proto v polovině května byla vyhlášena mobilisace pouze na svolávací lístky, která probíhala dosti spořádaně. **Za starostu obce byl Pošmourný Josef, který starostlivě vyřizoval i telefonicky, vyzoumával vojíny, kteří se nenacházeli doma, když mu byla poslána svolávací listina. Tu urychleně se dodělávala opevnění, které jsme měli nejbližší Slaného a Kladna, tak zvané 3 pásmo, kde dělníci museli dělati 12 až 16 hodin za 3 Kčs za hodinu. Na toto opevnění bylo vybíráno dobrovolně po občanech a dělníkům sráženo na závodě. Tak zdlouhavě mýjely dny v nejistotách, jak asi vše skoncuje. Po třech až čtyřech týdnech byli vojíni demobilisováni. Doba ta nebyla ještě dobrá pro tak zvané sudetské němce, které v té době vedli nejhorší politiku proti nám, jejich vedoucí byl Herman Konrád, muž bez cti a charakteru, který viděl u nás velkou rozháranost, tak se vyčkalo času až skutečně jim nadešel.**

Dne 20. září byla u nás znovu prohlášena našim presidentem dr. Edvardem Benešem všeobecná mobilisace do 55 let. Tu bylo nejlépe viděti jak dělný a střední lid poslechl výzvu a nutnost doby. Dělníci přímo z továren se rozjížděli k svým útvarům aniž by se rozloučili se svými rodinami. I u nás bylo vše jak na drátku, toho času byl tu pan učitel Hesoun, který měl osobní auto, které dal první v dispozi pro vojíny, sám rozvážel na všechny strany. Hospodáři a nevojáci odjížděli s koňmi a vozy vypomáhat vojsku a zásobování. Ale za málo dní to vypadalo docela jiné, žádná organizace. Naš president myslil s národem dobře, ale nevěděl, že kterým vedoucím lidem dával tolik důvěry ho zklamali, tak jsme se museli vzdáti bez boje a Němci pohraničí dostali bez velkých obětí. Po uvážení našeho presidenta o celé této situaci, když poznal sám v jakém prostředí se nachází, rozhodl se, že na neurčito opustí, ale silně tomu věřil, že se vrátí a také nezklamal. Jeho cestování za hranicemi Anglii – Americe, poslední diplomatická cesta byla v Rusku, která byla zvláště pro nás významná. Po dr. Edvarda Beneše byl dosazen na jeho místo president nejvyššího soudu z Brna dr. Emil Hácha a zvolena nová vláda v čele agrárníka Berana. Jakmile německé vojsko překročili česk. hranice začalo běsnění jako dravá zvěř, kterým byli nápomocni naši bývalí příslušníci, kteří byli z fantazírování s různými německými organizacemi a věřili, že budou páni Evropy. Opak byl s našimi českými poctivými lidmi, kteří po 10letech byli západní části Německa a nechtěli zraditi svoji mateřskou řeč, měli na vybranou, hlasovati pro Němce neb pro Čechy, běda tomu, o kterém věděli, že byl činný v nějakém spolku neb ve veřejné službě a hájil české zájmy, okamžitě byl zbit a zavřen.

A od té chvíle bylo stěhování českého lidu ze svého rodinného krbu do vnitřní části Čech.

Sít se roztahovala, pomalu a jistě i u nás jsme poznali politiku, jak páni kapitalisté pamatovali na zadní kolečka, a proto veškeré komunistické starostové byli okamžitě odvoláni, zde byl pan Pošmourný Josef, který panu hejtmanovi asi nebyl povolná, jak by si byl přál, a proto za něho byl dosazen pan Hejda Josef čp. 8, který se ujal úřadování, v kterém zůstává po dobu války.

Veškeré továrny dostávaly v Čechách velké objednávky pro válku důležité a v této době

nebyl nikdo nezaměstnan, jak bylo v letech předchozích, to se právě kapitalistům hodilo, aby zase mohli plnit svoje měšce.

Po chmurných dnech podzimních nastává zima, která byla dosti mírná, a tak jsme se těšili, že nový rok nám přinese něco lepšího než jsme zažili v minulém.

1939

1939

Rok 1939 byl pro nás zase velké překvapení, když nadešel 15. března dříve před tím projednaný plán pro zřízení Protektorátu, který měl význam, že Hitler, vůdce německých obnérů na bře pod ochranu, tak jsme byli klamáni a přelháváni, význam tohoto útoku byl zcela jiný. Němci potřebovali výstroj a výzbroj pro armádu, která se odhadovala desítky milionů, továrny a hlavně lidi, kteří potřeboval na práci v říši i u nás.

Den, když nás Němci zabírali byl zvláště kritický, sníh padal a učiněná meluzína je vítala, závěje metr vysoké jim stěžovaly postup do naší vlasti. Přes všechny trampoty, které se jim dostávaly po našich silnicích přece našli teplého koutu, a to u naší nové protektorátní vlády, kde je jásotem vítali v našem hlavním městě Praze, provázejíce německé vedoucí po pražském hradě i sám Hitler o několik hodin později byl hostěn na hradě.

135-
136

Nám tato vichřice zanechala velké nenahraditelné škody, tisíce hektarů lesa byly vyvrácené neb země nebyla zmrzlá a těžká vrstva sněhu přelámala a vyvrátila celé lány lesů i ovocné stromy byly dosti zničeny. Lidé na práce polomů byli z daleka najímáni v obci naší byli dělníci ze Slovenska, kde bydleli v dolejší staré škole. Dříví opracované bylo odváženo na Řenčovské nádraží, kam je odvážely najmutí hospodáři bližších obcí. Tato kalamita jim přišla vhod, ihned odváželi dříví do Říše. Nařízení a nařízení bylo na denním pořádku, první jejich bylo úprava jízdy, kdy se jezdívalo vlevo, okamžitou platností jezdit vpravo. Dále přišly na řadu veškeré politické organizace, které byly rozpuštěné a hlavně komunistické a jejich hlavní činitelé byli zatčeni. U nás byl zatčen pan Pošmourný Josef, bývalý starosta a Malý František, oba komunisté, kteří byli odvezeni do Prahy a věznění ve vyšetřovací vazbě na Pankráci, po několika týdnech byli pro nedostačující okolnosti propuštěni.

136-
137

Rozpuštění naší armády, zatýkáni vojenských vysokých důstojníků, četnictva a policii a vše se jim dařilo, jak okupanti chtěli. Naše peněžní měna s příchodem vetřelců se změnila, a to za 1 říšskou marku našich 10 Kčs.

Slovenskou, které zůstávalo samostatné a později jako spojenec Německa, vůbec marky nechtěli. Ani na naše zemědělcce nebylo zapomenuto, dostávali předpisy, kolik a co má sítí a kolik musí odevzdávati, což bylo přísně zapisováno a kontrolováno v záznamech na úřadech, tak nastupovala moderní robota všeho českého národa. Veškeré střelné zbraně musely býti do určité hodiny odevzdány a pod velkým trestem vyhrožováno, kdo by zbraň zamlčel, ale přeci byli jedinci, kteří svoji zbraň uschovali a některému byla osudnou.

Viz str. 98

Na pomníku padlých vojnů ve světové válce (1914-1918) byl napsán verš k upomínce i ten musel zneužít. Veškeré nápisy museli býti psány dříve německy a pak česky. Poštovní a telefonní úřady byly obsazovány Němci, kteří si počínali jako doma.

137

V témže roce se začala stavěti nová škola a dokončila v příštím roce, projektovala a stavěla firma Jelínek Nové Strašecí za 500.000 Kčs.

1940

1940

Nadešel rok 1940, teprve český lid viděl na své vlastní oči, jak s námi smýšlí náš ochránce, o kterém jsme četli každým dnem v novinách. Téhož roku byly zavedeny potravinové lístky a veškeré poukazy na obuv a textil. Neuvěřitelné bylo malé množství potravin na lístkách, které rok od roku se zhoršovali, jen dělníci v šachtách a velmi těžkých pracích dostávali přídatkové lístky (těžce – velmi těžce). Špatně na tom byla mládež v letech 16 – 20letá, která začínala býti totálně nasazována do práce Říše, kde byla ubytována v lágrech, hromadně s cizinci. V této době bylo zatýkáno mnoho českých vlastenců, v okolí také. **U nás byl zatčen 12./X. Köhler Josef čp. 145, který byl odvezen Kladenským gestapem (německá policie), kde byl vězněn. Po několika měsících byl odvečen do koncentračního tábora Osvědčíně, kde byl umučen, zůstává po něm 1 děcko a žena, příčina zatčení bylo nalený leták a střelní náboje do pušky.**

137-
138

1941

1941

Počátek roku 1941 nastává bída jak v městech i na vesnicích nedostatek šatstva a obuvi nutil naše občany měniti s lidem z měst obuv a šatstvo za živobytí a později se to rozmohlo ve velkém, že museli zakročiti kontrolní orgány. Byli zde někteří necítící hospodáři, kteří brali velké peníze od lidí za živobytí. Ceny na černém trhu, pšenice od 600 Kčs až 2.000 Kčs, 1 kg sádla 1.500 Kčs, 1 kg masa vepřového 600 Kčs, 1 vajíčko 15 Kčs – 20 Kčs. Zvláště cigarety byl argument, za které se dostalo všechno, cena 10 Kčs – 15 Kčs za kus, stěží se dostali, vše se měnilo. Němci tomuto handlu říkali řetězový obchod, pro který platili lidé velké pokuty, které se posílaly na červený německý kříž. I zde byli jedinci, kteří byli pokutováni a udávány od našich občanů a byli k nim posílány kontroly i gestapo. V našem kraji byly zakládány komunistické tajné organizace proti okupantům, které byly časem prozrazeny zrádcem, tak zvanými vlajkaři, kteří byli ve službách Němců. Zvláště na šachty a do továren byli dodávány tito zrádci, aby umožnili rychlé pátrání gestapu.

138-
139

Touto hanebnou zradou byli zatčeni naši občané dne 5./8. Pošmourný Josef, Černý František, kteří byli odvezeni do Kladna, po strašném mučení přece jen nevyzradili další kamarády, tam odtud do Terezína a dále do Madhausenu (v Rakousích), kde podlehli. Po Pošmourném zůstává vdova a 1 dítě, po Černém žena a 2 děti i to nestačilo, po jejich smrti byl jim majetek sepsán a jeho polovina propadla Říši, tak dotyčné museli platiti nájem z majetku po umučených. O několik dní později byl zatčen skladník Mařík Josef, bývalý vedoucí naší prodejny, který se odstěhoval do Slaného a stejným terorem byl mučen, jak jeho předešlí kamarádi, kdy byl stanným soudem odsouzen zastřelením, zůstává po něm žena a 1 dítě. Dne 8. října v nočních hodinách byl zatčen Kasalický Václav t.č. statkář v místním dvoře, který jako bývalý čsl. Důstojník a vedoucí Sokola byl odvezen k vyšetření Kladenskému gestapu a tam odtud do Polska, kde též umučen, zůstává po něm žena a 2 děti.

1942

1942

Po smrti statkářovi byl statek pronajmuv panu Holanovi Josefu, kterému se zde špatně hospodařilo. Takto český lid žil v strachu dnem i nocí, kdy nebyl jist žádný, neb kontroly a gestapáci slídili po bytech a půdách. Každý musel míti nějakou skrýš před nimi neboť jakmile viděli větší hromádku obilí, to bylo váženího a nakonec musel přece něco dát.

139-
140

V téže roce nastupuje na místo Protektora vrah Heinrich, který za jeho krátkého vražedného působení odpravil desítky tisíců dobrých vlastenců, přeci jenom odplatě neušel, v červnu byl na něho spáchán atentát v Praze, kde svému zranění podlehl, nemůže se vypsati řádění esesáků a jejich zběsilému počínání, okamžitě bylo vyhlášeno Stanné právo, Praha obklíčená a vypsaná milionová odměna na pachatele, podezřelí zatýkáni. Po odvezení vraha Heinricha, který byl odvezen a pohřben v Německu, nastoupil bývalý sudetský Němec Frank, který v krutosti a podlosti předčil svého předcházejícího. Popravy vlastenců byly vyvěšovány na velkých plakátech jako výstraha. Po usilovném pátrání německých zběsilců přece jenom se jim nepodařilo přijít na správnou cestu až se zas našel padouch, který obvinil z dopisu, což četl svým zaměstnancům továrník Pála ze Slaného na Lidického občana. Na toto upozornění poslal Frank své hordy na pátrání do rodiny, kde myslel, že pachatele zatknou, byla samota na Čabárně u Lidic. Po zatčení rodiny Stříbrných nepovolil Frank od krutosti a dne 10. června nechal postřílet v obci Lidice všechny muže od 14 let, ženy a děti byly odvezeny do Kladna, kde jim děti byly odebrány a odvečeny do neznáma a ženy vězněny v koncentračním táboře.

Obec Lidice vypálená a srovnána se zemí.

1943

1943

*V roce 1943 vyvrcholil nedostatek na nejvyšší stupeň, situace na německých frontách byla tragická, že ani nestačily veškeré zásoby dopravit při rychlém ústupu. Tak nastávaly v obcích přísné prohlídky, jak obilí, tak dobytek, vše bylo marné, až na nějaké jednotlivce, kteří nebyli předem upozorněni, jak to bylo zvykem. Někteří hospodáři měli kontrolu každý týden, kteří nabyli v oblibě. **Téhož roku byla organizována mládež, která musela vstupovati do kuratoria, kde měla býti vychována v duchu německém, jenž se to neprovádělo, zde byl vedoucí Bříza Josef, který mládež vedl správnou cestou. Součastně byl založen sportovní fotbalový klub, jeho předsedou byl Holan Josef, statkář, který se uvolnil dáti zdarma hřiště za dvorem, které nemělo dlouhé trvání, pro stálé kritizování od zdejšího úřadu i od okresního, tak fotbalový klub pronajal hřiště od Vožecha Václava čp. 26, na zahradě, kde členové z vlastní píle hřiště oplotili a urovnali. Dospělí museli vstupovati do kuratoria, kde se platilo ročně 12 Kčs, což částka šla německé učili, takto byly vydírány na českých lidech peníze.***

140

*Dále byla založena liga proti bolševismu, která pořádala zvláštní přednášku z řad nečestných lidí, kteří sprostě uráželi Sovětský svaz, jenž to bylo vše na prázno neb uvědomělý Čech věděl odkud vysvobození přijde. Podzimek sloužil krásnému počasí, takže polní práce se dělala dobře, ale žádného nic nebavilo neb situace byla nejistá. **Stále postupující Rudá armáda a západní mocnosti podnikali velké letecké nálety nad Německem. Že až i u nás jsme byli v noci vyrušováni ze spánku rušnou detonací, která se dnem stupňovala. A proto byli odváženy do Čech německé rodiny, zvlášt' ženy, děti i k nám byl přivezen transport Němců, kteří byli ubytováni v nové škole, kterým se mělo říkat národní hosté.***

1944

1944

V roce 1944 se situace nezměnila, vše se odváželo z Německa i tovární zařízení, které se u nás uskladňovalo. Též zajatci všech národností a hlavně Rusů procházelo našimi silnicemi v zuboženém stavu, na kterých jim vůbec nezáleželo. Byl to pochod smrti, jak esesáci nazývali. Ubožáky tyto doprovázeli němečtí vrahové, kteří hladem a vysílením

141

umírali cestou. Ve Mšeci byl jim dán odpočinek ve stodolách, kde byli stěsněni, že ani si nemohli lehnout. Tato zpráva donesla se po okolních vesnicích, kde jim podle možností každý přinesl co mohl. Proti tomuto počínání pomoci hladovým neměli esesáci žádných námitek. Ale o několik dní později procházel druhý transport, kde měl odpočinek v obci Řevničově, byl to opak, žádný k nim nesměl, i stal se případ, že kočí nesl řepu v koši kolem stodoly, tu ubožák zajatec, kdy se domníval, že stráž, která byla vzdálená od místa neuvidí, tuto chvíli pro řepu odešel, stala se mu osudnou, zběsilý zlosyn ubožáka zabil na místě. Takové případy viděli občané více.

Několik desítek zajatců uprchlo i u nás byli také dva z transportu, kteří se ukryli ve stodole u Drvotů čp. __, kde byli vyzrazeni a udáni, odvezeni četníky za transportem. Ostatní, kteří nebyli vyzrazeni měli přístřeší, kde se jen dalo. V této době byli sem shazováni z letadel ruští parašutisté, kteří později se zorganizovali. Nedaleko naší obce, na Bárvínce jsme měli čtyři partyzány, kam naši občané nosili jídlo i teplé šatstvo neb byla dosti velká zima.

1945

1945

V jarních měsících v roce 1945 jsme viděli jejich účinky neb byli v dalekém spojení s jejich bratry. Válečná situace Německa se rychle měnila v náš prospěch. Německá armáda, která byla přesunována ze západu na východ byla přepadována letadly, kterým jsme říkali kotláři, tito odstřelovali lokomotivy, tak že doprava a zásobování hodně vážlo. Takto znemožňovali veškerou dopravu našich dělníků, kteří jezdili do zaměstnání neb nálety, které byly hlášeny v rádiu každou druhou hodinu. I u nás byly shozeny bomby, asi 80 kusů o váze 5 – 10 kg, ne úmyslně neboť letadlo si odlehkávalo ve směru od Mšece přes velký díl až blízkosti naší vesnice, vše do polí. Poslední záchvaty, které držely německé vetřelce, dávali už jen na náhodu, tak že každá obec musela stavěti opevnění na silnicích, aby v případě Rudé armády, která se valila jak nezadržitelná lavina na všech stranách, s touto bezvýznamnou hračkou chtěli zabrániti vjezd do obcí, jak tato práce, kterou vykonávali naši občané zdarma byla zbytečná a směšné neb ruský tank neznal překážek. Dělníci, kteří pracovali v Německu odcházeli z továren, každý hledal prostředek, jak by se mohl dostat domů, tak se některým stalo, že museli několik hodin pěšky neb dráhy byly zničeny. Veškerá pracovní morálka a hrůza okupantů ochabla, v továrnách se pracovalo jen na polovic. Ku konci dubna přijeli směrem od Loun nepřehledné řady vojska v německých uniformách, ale ruské národnosti, byli to tak zvané vlasovci (podle generála Vlasova), kteří zradili svoji vlast a nabídli službu Hitlerovi, který mile rád přijmul jeho služby. Tento zrádce vybíral si z ruských zajateckých táborů vojsko, které hnal bojovat proti svým bratrům, armáda, která čítala 80 tisíc mužů neměla v úmyslu bojovat proti Slovanům, chtěje zachrániti životy, volila tuto cestu, třeba byli uznány za nepřátele Slovanů, prokázali našim občanům kolem Prahy velikou službu v dnech povstání českého lidu, kteří organizačně vypovídali služby okupantům, vlaky, které měli odjezd z výpravních nádraží nejely a takto došly zprávy po celé československé republice, u nás jsme byli vyrozuměni četnickou stanicí z Řevničova, veškeré německé nápisy mizely ještě v noci.

Okamžitě byly vytvořeny Národní výbory, kdy byl navržen Krob Rudolf čp. __, ostatní členové. Se spaním do rána nebylo už ani pomyslení, vše přišlo tak najednou, že někteří občané kroutili hlavy, aby to nabylo předčasné, že by nás to mrzelo všechny. V časných hodinách ranních 5. května vyšel lid pražský do ulic, odhodil pouta ze svých beder a pustil se do únavné práce, barikády proti okupantům rostly, které jim sloužily obraně, střelných zbraní měli málo. **I u nás jsme se připravovali k boji a když rádio volalo na pomoc Praze, vyzývali, by se Němcům kladly překážky, aby neušli své odplatě. Tu jsme šli na státní silnici na Žalí, kde jsme zajišťovali auta němců, nebyla to lehká věc neb jsme měli 1 loveckou pušku, 1 kulovnici, ale na uplašení to stačilo neboť si dávali bílou pásku přes auto, že se vzdávají. Tento den odpoledne přšelo tak, že málo občanů dodrželo své povinnosti. Stavěly se noční hlídky po 4 hodinách, velení měl Horáček Karel jako**

142-
145

142-
145

desátník. Zmocnili jsme se autobusu, s kterým odjíždělo kladenské gestapo, s kterými se vedl boj, na štěstí na naší straně nepřišel nikdo o život. Mijely dny revoluční, každým dnem jsme měli co dělati s Němci, kteří už nebyli tak zpupní, byli z nich ovečky.

Nadešel 9. květen, kdy jsme mohli volně a radostně vítat naše osvoboditele, Rudou armádu, kteří v kratičké době zaplnili celou naši obec. Za několik málo dní jsme se loučili s jedním z těch, kterým osud nepřál spatřiti svoji krásnou zem, byl pochován na náměstí proti prostřednímu rybníku u silnice. Pro nějaké nedorozumění s občany byl předseda místního národního výboru sesazen a na jeho místo zvolen Pošta Jaroslav čp. 130, bohužel ani tento na svém místě nebyl dlouho, pro lepší spojení do zaměstnání se odstěhoval do Řevničova, tak do třetice ujmul se úřadu Urban Antonín čp. 138, provisionista horník, který s chutí dal se do práce, které bylo za střídání předsedů hodně nastřádané, jako tajemník obce zastával pan Kozák z Řevničova, který ve službách obce celou válku pro finanční nedostatek obce byl ze služeb propuštěn.

Jaro i léto bylo dosti příznivé, tak že úroda byla ucházející, ale potravinové listky zůstávají dále, na kterých se hodně přidalo. Po několika osvobozených dní byli také povolovány 4 ročníky vojáků pro udržování pořádku, hlavně v pohraničí, kde se připravovali velké transporty Němců do Německa a do jejich usedlostí se stěhovali Češi. Celkem bylo odsunuto kolem 1.500.000 Němců, ostatní zůstávali na pracích ačkoli v továrnách, tak i v zemědělství neboť o pracovní síly byla nouze. Dělníci tovární, zemědělské a živnostenské zůstávali na německém majetku jako národní správci, kteří platili přiměřený poplatek státu, né dlouhý čas neb jim to blo odprodáno.

I z naší obce se 10 rodin odstěhovalo do okresu Chomutova. Velkostatek u nás byl pronajat hospodářskému družstvu a pozemky rozprodány místním občanům, jen na málo jich propachtováno. Také peněžní měna byla ohodnocena, veškeré peníze každý občan odevzdati do peněžních ústavů, kde zůstali vázány. Každý člen domácnosti dostal 500 Kčs, což bylo moc dobrá věc, že každý musel pracovati. Osoby štítící se práci začli obchodovat na černo, který se rozmohl ve velkém.

1946

1946

Rok 1946, zima byla krutá, tak že se projevil nedostatek topení a hlavně uhlí, kterého bylo málo neboť horníci nestačili zásobovati domácí trh, co vývoz do zahraničí, který bylo dodáváno podle smlouvy. Tak chodily brigády na pomoc horníkům i naši občané byli mezi prvními, kteří se dobrovolně hlásili zdarma odpracovati 1 směnu pro dobro celku i školy byly zavřeny pro nedostatek uhlí. Jako první ulehčení pro horníky byl i u nás dosazen státní autobus, který je odvázel a přivázel ze zaměstnání, dál projížděl autobus druhý, s kterým měli občané spojení na Slaný. Veškeré závody a továrny čítaje 500 zaměstnanců byly znárodněny, tu pracující lid poznával výhody a rozdily proti kapitalistům, jak dovolené, tak i rodinné přídatky na děti, daně jsou odstupňovány podle počtů příslušníků zaměstnance. Dělník starý do 20 let měl 3 týdny, starší 4 týdny, v některých pracovních skupinách 5 týdnů. Rodinné přídatky na děti – 1 dítě 150 Kčs, na 2 děti 200 Kčs, na 3 děti 350 Kčs atd.

Jako v každé obci prokázali čest padlým hrdinům, tak i v naší obci byla dána pamětní deska místním občanům, kteří byli umučeni v koncentračním táboře. Tato deska jest umístěna na pomníku padlých v prvé světové válce 1918. Dále byl postaven pomník ruskému kapitánu ze svépomoci občanů, který po krátké době byl přemístěn na místní hřbitov.

Téhož roku byly prováděny volby dle poměrného zastoupení. Podle Košického programu byly schváleny 4 politické strany, a to Stran komunistická, sociální demokratická, národní sociální, lidovecká. Jako většinu v naší obci měli komunisté, a to:

*Komunisté = 258 hlasů
Národní social. = 104 –,-
Demokraté = 61 –,-
Lidovci = 14 hlasů.*

145-
146

Předseda místního národního výboru zůstává Urban Antonín a s ním 8 členů komunistů, 4 národní social., 2 demokraté, místopředseda MNV jest Holík Bohumil.

146-
147

*Obecní dluh v roce činí 435.180,50 Kčs
úroky -- „ -- 32.527,70 Kčs*

*Obecní rozpočet na rok 1946
na zemědělství 31.000 Kčs
na sociální péči 7.695 Kčs
na školy 20.701 Kčs*

Na školu újezdni do Mšece bylo dáno 6.921 Kčs

*Narození dětí v 1946 bylo 8 dětí
Úmrtí v 1946 bylo 7 osob starých*

Úroda byla dobrá, práce na polích byla včas hotova neboť byly vysílány do zemědělství brigády z měst a vojsko.

Ceny obilí: pšenice 400 Kčs, žito 320 Kčs. Ječmen 400 Kčs, brambory 130 Kčs, chmel 100 Kčs. Proto tento rok byl hodně slibný s odevzdávkami, tak že se počítalo, že se zbavíme lístků. Podzimek byl krásný, tak že polní práce byla pořádně udělána. Zima byla vlídná, ale proto nedostatek uhlí trvá dále.

1947

1947

Významný rok 1947, kdy byl vyhlášen dvouletý budovatelský plán, který slouží uspokojení blahy všech pracujících. Jako každý závod dostal určité povinnosti ku splnění dvouletého plánu, tu i naše obec si vzala za úkol svésti odpadovou vodu z prostředního rybníka rourami do dolejšího, dále pokračovati odpadem vody kolem silnice. Ze svépomoci občanů se ušetřilo velkou částku peněz a hlavně místa, kterého bylo zapotřebí. Svépomocnou akcí občané na Průhoně dali si za úkol svésti vodu z vrchu Kopanina do domácností. Na obecním poli za ovčínem, kde dostali svolení národního výboru kopali šachtu, odkud zamýšlejí vodu rozváděti.

147-
148

Jarní práce na polích byla pečlivě udělaná neboť každý hleděl, aby co nejvíce z pole vytěžil, příroda však rozhodla jinak, přišlo velké sucho a vedra, že nebylo pamětníka, který by takový rok pamatoval, celé léto nepršelo, takže vše schlo na stojato a tu hrozilo velké nebezpečí o zásobování lidu i dobytka neb nebylo co krmiti. Příčinou velkého sucha byla tráva kolem železnic suchá, takže byla velká k ohni, který se bleskurychle šířil, tak nedaleko naší obce u Řevničovského nádraží lehlo popelem 34 ha lesa. Bal to případ ohně v takovém rozsahu, že rádiem volali o pomoc hasičů, kterých se sjelo na 80 sborů, kteří brali vodu u rybníka Bucka a civilní občané a vojsko hasili lopaty, co se stroji nestačilo. Hasičský sbor v naší obci čítá 24 mužů a motorová stříkačka. Po špatné sklizni všech plodin nastala shánka v zahraničí, pomoci výživě národu veškerému, jako dobrý přítel národ ruský ochotně vyhověl nám první pomocí, a to 600.000 vagonů

obilí, z toho i krmné, takže jsme částečně kryli skromnou výživu národu.
Naši hospodáři, kteří tak málo sklídili byla dána částečná vyšší cena od státu na jednotlivých druhů obilí, pšenice se zvýšením 600 Kčs, ječmen 600 Kčs, žito 400 Kčs, oves 350 Kčs, brambory 200 Kčs, chmel 5.000 Kčs. Odevzdáno 20 vagonů chlebového obilí, nejméně se odevzdalo brambor neb se ani v některých případech nesklídilo, co se zasázelo.

Obecní příjem

Obecní dluh činí v roce 1947 = 420.932,10 Kčs

Úroky činí v roce 1947 = 33.376, - Kčs

Rozpočet obecní

na zemědělství = 36.00 Kčs

na sociální = 15.145 Kčs

na školy = 44.560 Kčs

na školu výjezdni do Mšece = 17.160 Kčs

Narození dětí v roce 1947 bylo 7 dětí

Úmrtí v roce 1947 bylo 3 dospělých starých

Viděl ⁷/₁₂ 1949
Josef Liška o.k.i.

1948

Já níže podepsaný jsem se rozhodl na návrh předsedy místního národního výboru Antonína Urbana v roce 1951 dopsati obecní paměti obce z roků 1948, 1949, 1950 a dále. 149

Karel Kořán čp. 99, narozen 4. XII. 1903 ve Třetici, syn Marie Kořánové, služebné. Navštěvoval jsem 5 roků obecnou školu ve Třetici a 3 roky měšťanskou školu v Novém Strašecí. Jelikož matka neměla prostředků, abych šel dál do školy nebo do učení na řemeslo, musil jsem po vychození školy do práce a sám na sebe vydělávati. Dělal jsem jako dělník na pile „Lesná“ u nádraží v Řevničově. Od 11. 10. 1920 až do nynějších časů na dráze, všelijaké práce za časů dobrých i zlých.

1948

Kanalizace 1948

Na návrh místního národního výboru, za předsedy Antonína Urbana, který se hlavně staral a zasloužil o kanalizaci obce. 150

Začalo se od prostředního rybníka, zaházet se hořejší odtok a stoka podél silnice, vykopat se nový odtok, zahrádka kolem bývalé školy zrušena. Udělán výkop 1.80 m hluboký a položeny cementové roury 80 cm vysoké až do dolejšího rybníka. Všechnu práci spojenou kanalizací obce Třetice dělali členové místní politické organizace Komunistické strany a jiní občané obce zdarma po nedělích nebo po své práci. Jeden běžný metr kanalizace propočítán s veškerou prací a potřebami na 1.200 Kč.

Začátky a práce obecního rozhlasu

Stojí za zmínku, že místní národní výbor za předsedy Antonína Urbana se rozhodl postavit místní rozhlas. Důvody byly takové. Každé důležité oznámení pro místní občany 150-
151

musel obecní sluha, poslední byl občan Josef Růžnic čp. 34 „bubnovati“. Šel po celé vsi s bubnem a zastavil se v určité části obce, nejdříve bubnoval a když občané v té části byli shromážděni k poslechu, přečetl oznámení a šel do druhé části obce. Toto celé oznamování pro všechny občany nehledě na počasí, trvalo půldruhé hodiny. Toto obvyklé bubnování bylo pro nynější dobu těžkopádné, a proto na návrh místního národního výboru darovali půjčili každý dle možnosti místní občané určitou částku peněz, aby se mohlo aspoň částečně začít bezodkladnými pracemi. Celý rozpočet na rozhlas činil 120.000 Kč, schodek rozpočtu hradil stát. Všechny starosti o finanční prostředky měl toho času sám předseda místního národního výboru ku své denní běžné práci veřejné. Další práce a starosti v postavení rozhlasu měli tito občané: Václav Pavlíček, penzista horník, Ladislav Zíma, zemědělec, František Sajner, pokrývač. Děkujeme všem jmenovaným občanům a občankám za jejich zdarma a nezištně konající práci ve prospěch nás přítomných i budoucích občanů obce Třtice.

Škola 1948

Do školy chodilo 31 hochů a 27 děvčat.

Ředitel: Václav Hamoun

učitel: František Tichý

Kubík

Spalová

Malcová

152

Politické, kulturní a jiné spolky 1948

V obci je Komunistická strana čsl., která vede politický, hospodářský život obce, dále svaz české mládeže, hasičský sbor, tělocvičná jednota „Sokol“.

obchod, řemesla živnosti 1948

<i>obchodní družstvo</i>	<i>„Vzájemnost“</i>
<i>soukromý obchod</i>	<i>František Posledník</i>
<i>pekař</i>	<i>Václav Rohla</i>
<i>kovář</i>	<i>František Liebezeit</i>
	<i>František Lahvička</i>
<i>kolář</i>	<i>Josef Uhlík</i>
	<i>Václav Kyncl</i>
<i>hostinský</i>	<i>Rudolf Vožech</i>
	<i>Václav Vožech</i>
<i>hostinský a řezník</i>	<i>Josef Záruba</i>
	<i>Václav Urban</i>
<i>krejčí</i>	<i>Josef Urban</i>
<i>obuvník</i>	<i>František Holík</i>

Narození a úmrtí 1948

Narozeno 11 osob

V obci tento rok nehořelo.

Únorové události 1948

Co předcházelo únorovým událostem? Světové události! A sice, seskupovali se dva tábory. Tábor společnosti socialistické vedené Sovětským svazem (Rusko), se Stalinem v čele, Tábor kapitalistický, vedený Amerikou s Trumanem v čele. To mělo i odezvu v bývalé čsl. Vládě národní fronty u nás.

Utvořily se dva tábory, Socialistický, vedený předsedou Klementem Gottwaldem, druhý kapitalistický, vedený předsedou nár. social. strany Zenklem, lidové strany Srámek, pravicové soc. demokrat. Majer.

Práce v bývalé vládě vážla, na to často upozorňoval bývalý předseda vlády Gottwald a

153-
154

žádal o odstoupení výše jmenovaných vůdců. To nechtěl učinit prezident dr. Edvard Beneš. Bývalý předseda vlády Klement Gottwald chtěje ušetřit národ od vnitřní revoluce zmobilizoval všechny pracující lid, spolu s předsedou odborového hnutí Ant. Zápotockým k pohotovosti.

21. února zastavili práci všichni pracující v celé republice. Na památném Staroměstském náměstí v Praze se sešli tisíce pracujících z celé Prahy a okolí, prezident Dr. Edvard Beneš musel rozpustit dosavadní vládu, novou ber Zenkla, Šrámka a Majera.

Útěk bývalých členů vlády

Zenkl a Majer vida, že svoji politiku prohráli, utekli za hranice ČSR do Ameriky a Anglie. Šrámek chtěl uletět za hranice aeroplánem, byl chycen v Rakovníku.

Úmrtí Jana Masaryka 1948

10. března zemřel syn prvního presidenta ČSR T. G. Masaryky, Jan Masaryk, toho času jako ministr zahraničních věcí ve vládě Klementa Gottwalda. Seskočil z druhého patra Černinského paláce v Praze. Pochován slavnostně na lánském hřbitově.

President Beneš odstoupil 1948

Pro trvalou a nevléčitelnou chorobu odstoupil 7. VI. 48 druhý prezident ČSR Dr. Edvard Beneš.

155

Volba III. Presidenta ČSR Klementa Gottwalda 1948

Dne 14. června byl slavnostně a jednohlasně třetí prezident československé republiky zvolen poslaneckou sněmovnou, byl to první dělník Klement Gottwald předseda vlády a předseda Komunistické strany Československa.

Narozen 28. XI. 1896 Dědice na Moravě.

Za předsedu vlády byl zvolen Antonín Zápotocký.

Úmrtí II. Presidenta Dr. Edarda Beneše 1948

3. září zemřel druhý prezident československé republiky Dr. Edvard Beneš. Pochován slavnostně dne 8. září 1948 v Sezimově Ústí u Tábora. Jeho manželce Haně Benešové přiznán vládou poslanecký plat až do smrti.

1949

1949 kanalizace obce

Na jaře se pokračovalo s kanalizací obce. Z dolejšího rybníka, kolem okresní silnice až pod ulici vedoucí od národního výboru. Všechny práce spojené s kanalizací dělali místní občané spolu s členy Komunistické strany zdarma.

156

Úroda, počasí, ohromné množství polních myší v celém katastru

Co se týče přírody, byla dost skoupá na déšť, ale proto úroda byla dost slibná, ozimy dobře přezimovaly, na jaře se zasel jarní obilí, brambory, řepa, jetele, vojtěšky. Vše krásně rostlo, až do konce června, pak nastalo velké sucho a vedra. Příroda nás ke všemu ještě obdarovala polními myši. V každé mezi a kde se mihly zahrázdit, všude byly a již se nás snad ani nebály. Sežrali, co bylo kol nich, každý pospíchal s úrodou domů, hůře bylo s bramborami, řepou a s pící, té se mnoho nesklidilo. Trávilky se mořenou pšenicí, vylévaly se vodou, ale člověk byl bezmocný, jelikož nepršelo, tak zůstávaly dále a dělily se bezpracně o úrodu. Tento rok se selo hodně pozdě, na zimu až v říjnu, kvůli myším. Přišel měsíc listopad a s ním mlhy a deště a jak nás příroda obdarovala, tak nás zas zbavila všech myší. Z toho ze všeho, ať je cokoli vyplývá, že přírodě může člověk pomáhat a ne

156-157

poroučet.

Sklizeň *Pokud jsem sehnal, sklídili místní zemědělci: 9823.50 kg chmele, cena 4.500 Kč za 50 kg, 5932.40 q řepy, cena 61 Kč 1q.* 157

Zřízení okresu Nové Strašecí *Z rozhodnutí vlády, zřízen nový okresní úřad v Novém Strašecí a začal úřadovat 18. ledna. Pro naši obec byla velká výhoda v tom, že všechny záležitosti si mohli občané vyřídit v krátkém čase, dříve patřila naše obec, dřívější hejtmanství, nyní politickým okresem do Slaného.* 157-158

Prvně hlášeno místním rozhlasem *Dne 28. září 1949 po všech starostech a prací prvně hlášeno a všem Václavům zahráno na místní rozhlas. Postavil, namontoval a zapnul elektronický mistr Moutelík z Kladna. Celá tato novostavba, vymoženost stála 120.000 Kč.*

Poslední soukromý obchod *Tak jako ve městech i nás začíná plánovaným tempem socializace vesnice. Poslední soukromý obchodník předal obchod družstvu „Vzájemnost“ ve Slaném, tím všechn obchod u nás je v rukou státu. Poslední obchodní byl František Posledník čp. 105.*

Škola *Do zdejší dvoutrídni školy chodilo 26 chlapců, 31 děvčat
Ředitel: Václav Hamouz
učitel: Řezníčková
učitel František Tichý přeložen do obce Řevničov*

Spolky a organizace jako v roce 1948

Obchod, živnost, řemeslo *Družstvo „Vzájemnost“ : potraviny
maso
uzeniny
chléb, mouka
Družstvo Pramen: cukrovinky
pekař: Václav Rohla
kovář: František Láhvička
František Liebezeit
kolář: Josef Uhlík
Václav Kyncl
krejčí: Josef Urban
obuvník: František Holík
hostinský: Rudolf Vožech
Václav Vožech
Václav Urban
Josef Záruba
Poslední řezník a uzenář byl Josef Záruba a Václav Urban.
Všechno maso a uzeniny dováželo družstvo „Vzájemnost“ ze Slaného autem.* 159

Narození a úmrtí

narozeno: 4 osoby

zemřelo: 10 osob

Co se týče všech staveb, nebyly povolovány okresním úřadem, cement, tašky, dřevo je jen na poukaz a málo kdo jej dostal

Všechny potraviny a látky na lístky a body.

V obci tento rok žádný požár.